

KERSTMIS 1958

26 december 1958

Goedemorgen, vrienden.

Het is Tweede Kerstdag. De Kerstlichten branden nog. Wij zijn hier samen gekomen om toch nog een enkel ogenblik de gedachten te doen gaan over het Kerstfeest. Nu kunnen wij natuurlijk weer het Kerstfeest gaan volgen langs de oud gewende paden, de feesten van licht, Jezus' geboorte, of wij zouden zelfs kunnen gaan spreken over de moord op de Onnozele Kinderen, die Herodes deed plaats vinden omdat hij vreesde dat de Messias de nieuwe vorst zou zijn.

Wanneer wij toch eigenlijk al het Kerstgebeuren achter ons hebben, wanneer het rumoer van alle dag weer begint op te komen als een bruisende zee, die zo dadelijk de wereld weer overstelpt, de Kerstklokken al langzaam weer gaan zwijgen, dan lijkt het mij verstandiger om juist op dit Kerstfeest eens een ogenblik te spreken over datgene, wat in deze tijd het Nieuwe Licht betekent, datgene, wat zich in deze dagen gaat afspelen als een parallel met wat eens gebeurd is in Judea.

In die oude tijd werd er een Kind geboren. Een kind is eigenlijk een onbelangrijk wezen. Zelfs wanneer men dan zegt dat het een Verlosser is, het blijft een klein, hulpeloos wezen, dat nog moet leren gaan spreken, denken, kortom, mens te zijn. Diezelfde periode bestaat nu op de wereld. Grote, vrije gedachten, nieuwe ontdekkingen van de wetenschap hebben tezamen de geboorte teweeg gebracht van een nieuw tijdperk. Het tijdperk van het dreigend atoom. Het tijdperk van de dreigende vernietigingsoorlog, maar ook de periode, dat de mens probeert de vleugelen uit te slaan in de grote ruimte. Een tijd, dat de mens - of hij wil of niet - steeds weer gedwongen wordt te denken over al datgene dat vroeger magie, of tovenarij heette.

Wij mogen deze dingen zeker niet onderschatten. Laat ons eens nagaan hoe de krachten van het verleden in het heden herboren zijn. In de oudheid waren het bonzende trommen van de sjamanen en de rinkelende sistrums van priesters en priesteressen, de begeleiding van een geestelijk gebeuren, van een verering van God, van wonderdadige genezingen en verschijnselen, die verre het begrip van de leek te boven gingen. In deze tijd heeft men wederom de betekenis van de muziek erkend. In plaats van de eentonig klinkende, dreunende ritmen, begeleid misschien door nasaal klinkende fluiten, die samensmelten met de al even eenstemmige en eentonige koorzang, vinden wij nu de meerstemmige orkestratie. De klanken van zingende violen en de sonoor klinkende cello's, van pauken en trom, van harmonieus schetterend koper, samengesmolten door dreunend orgel en de diepe klanken van de houtblazers, behoren eigenaardig genoeg heden ten dage weer evenzeer thuis op de plaatsen van genezing, als vroeger. De ban van de muziek wordt erkend en haar gebruik is hernieuwd. Want ook deze materialistische tijd heeft het moeten erkennen: zij heeft een vaak magische macht. Ook al heet het resultaat dan wetenschappelijk en niet meer "magisch".

In oude tijden brouwen de heksen uit doornappel, paddenstoelen en nachtschade hun geheimzinnige dranken. Dranken die een roes konden veroorzaken, dranken, die de mens haast wel dwongen om de waarheid te zeggen. Dranken ook van de waan, die de mens maakten tot een berserker, zichzelf onkwetsbaar achtende in alle strijd. Lange tijd heeft men geglimlacht om deze magie. Thans gebruiken de wetenschapsmensen echter weer precies dezelfde stoffen: scopolamine, atropine, enz. enz. Deze waarden van de oude magie, in planten gevonden, gebruikt op plechtig geheimzinnige wijze, hebben nu hernieuwd hun plaats gevonden in de moderne maatschappij, zij het dan, dat hun gebruik thans wetenschappelijk kan worden verantwoord.

In de oudheid sprak de mens over zijn ziel. Hij dacht na over een geheimzinnig wezen, een godheid, die in hem sprak. In deze tijd beginnen de psychologen na lang zoeken en denken eindelijk te aanvaarden, dat ergens in de mens een geheimzinnig hoekje van bewustzijn is, dat haast niet te bereiken valt. Een hoekje, waarin grondeigenschappen van het ik verscholen liggen, zo ver van het bewustzijn verwijderd, dat zij zelfs ver onder het onderbewustzijn nog

verborgen zijn. De ziel van de mens is ook al geboren, hernieuwd nu voor de aanvaarding door heel de wereld, in de ontdekkingen en theorieën van de moderne wetenschap.

Wilt u nog meer? Het kind Jezus werd op de aarde geboren om de mensheid een nieuwe weg en een nieuwe waarheid te tonen. Bestaande concepten van mensen, recht en goddelijke wet moesten veranderd worden: er moest een nieuwe God zijn, een nieuw begrip van hemel en aarde. Een nieuw begrip vooral van de nieuwe taak, voor elke mens weggelegd in dit leven. Zoals de eerste onbeholpen kreten van een kind op aarde meer een teken zijn van lust en onlust dan een uiting van een werkelijk streven, zijn in de wereld van heden bepaalde instanties uit onbewuste honger naar vrede geboren. Unesco verzadigende de honger van vele kinderen, maar ook de geestelijke honger van zovelen. De U.N.O. een praatpodium van politici, maar toch ook een bond, waarin het verlangen naar en de strijd om de vrede veel sterker is uitgedrukt dan eens in de Volkerenbond. Een podium, dat het misschien degenen die naar een werkelijke wereldvrede streven kan helpen, deze uiteindelijk voor alle volkeren te scheppen. De Europese Belangen Gemeenschap, die de grenzen zoekt te doen vallen. Evenals Jezus eens getracht heeft, de bestaande grenzen tussen volkeren, rangen, standen en rassen te laten vervallen. Zoals Jezus zelfs trachtte een einde te maken aan de strijd die gevoerd werd tussen verschillende godsdiensten.

Ik heb hier maar een paar van de beschikbare gegevens genoemd, er zijn er nog veel meer. Maar misschien heb ik u zo al duidelijk kunnen maken, dat deze tijd een tijd van hergeboorte is. Een tijd, waarin een nieuwe Kracht en een nieuw Licht op aarde werkzaam worden. Een Kerstfeest van de mensheid en van de wereld. Toch werd Jezus' geboorte vergezeld van vele onaangename en barre aspecten. Toen Maria en Jozef te Bethlehem kwamen, klopten zij aan om onderdak. Zij klopten aan elke deur, bij elke herberg. Maar men zeiden hen: "Er is hier geen plaats meer voor u. Ga verder naar de grotten; daar is een stal van de herders. Misschien dat u daar een plaats kunt vinden." Begrijpelijk overigens. Zij waren maar eenvoudige mensen. Zij waren niet belangrijk. In de herberg zaten de rijke Farizeeën, de kwasten aan het gewaad, vol van de belangrijkheid en plechtstatigheid van hen die, zijnde ook uit Davids geslacht, die bovendien de wet kenden en daarnaar ook leefden, ja, de wetten aan het volk konden doen verkondigen. Dit beeld blijft waar. Ook heden zijn de belangrijke huizen nog al te vaak gevuld met Farizeeën. Ook nu nog zien wij de plechtstatige, vaak deftig sombere gestalten van hen die de mensheid de wet zullen lezen, alles voor zich op eisen. Met galmende toon horen wij hen uitroepen: "Mijnheer de voorzitter, ik kan niet inzien, waarom men thans aandringt op kamerontbinding." Op hoogdravende verontwaardigde toon vragen zij de ruimte naar redenen en verklaren klagend: "Ik begrijp niet, hoe de Russische afgevaardigde tot een dergelijk standpunt op verantwoorde wijze kan komen!" En achter deze komedie schuilt het niet uitgesproken: Want hebben wij het recht en de rechtvaardigheid dan niet in onze trouw aan het woord, dat wij zelf uitleggen?

Vergeef mij, dat ik het zo zeg. Maar zoals het kind Jezus geboren werd in alle nederigheid, verwijderd van de menselijke gemeenschap, verlaten en in stilte, doch omringd door geestelijke krachten, zo zal ook de hernieuwing van deze tijd zijn geboorte door moeten maken. Niet op het podium van de politieke wereld. Niet bij een pauskroning, of de plechtigste mis in de St. Pieter, of de St. Jan van Lateranen. Niet in de plechtige concilies en bijeenkomsten van interkerkelijke organisaties, waar men weliswaar vele Bijbelwoorden spreekt, maar de geest van het christendom helaas maar al te vaak vergeet. De geest van het Kind Jezus was een zuivere, heldere geest. Een geest, die niet vertroebeld werd door gebondenheid aan stoffelijke belangen. Het kindeke Jezus verlangt niet, om andere windselen te hebben dan een stukje van moeders jas. Het verlangt er niet naar een ander bed te hebben dan wat leeg gedorst korenaren of roggenstro. Het Kind is, en het glimlacht.

In deze tijd heeft men, onbewust, aan de maatschappij, de mens, veel redenen tot streven, vele wensen ook, ontnomen. Er is een soort leegte gekomen in deze wereld. Natuurlijk. Onze kleine belangen blijven. Zoals het kind onwillekeurig bij het eerste ontwaken van het bewustzijn tracht de aandacht van de moeder te trekken, haar glimlachend en dankbaar voor haar aanwezigheid omhelst. Op deze wijze zullen de mensen op aarde nu nog denken aan hun eigen kleine belangen. Maar de interesse voor de "grote" wereld, voor de beurs, de politiek, enz. vermindert. Het is niet zonder reden, dat de nadruk in de politiek in Nederland meer ligt op vraagstukken

zoals een voetbalpool en een weduwen- en wezenrente, dan op de belangrijker vraagstukken, die het al of niet als zelfstandige mogendheid voortbestaan van het rijk bepalen zullen.

De mens wordt kinderlijker. Kleine wensen nemen zijn denken in beslag. Hij toont nog geen begrip voor het werkelijk grote. En toch, vaak zien wij hem ook nu reeds, als het kind Jezus, in zich iets dragen van het Goddelijke Licht. Wanneer u probeert, u zich al deze dingen voor te stellen, zult u - naar ik meen - ook begrijpen, waarom ik spreek van een nieuwgeboren tijd.

Ergens in het Oosten spreekt de nieuwe meester. Het zijn pas de eerste woorden. Zij klinken nog niet rond de wereld. Ook zij zijn als de eerste gedachten van dat kleine kind, dat in Bethlehem geboren werd. Rein, helder. In de wereld zijn het de simpele begeerten, maar ook de simpele angsten en het eenvoudige verdriet van de mens, die in deze wereld - klein als zij is geworden - de grootheid van de dingen opnieuw zullen doen beseffen. Een mens die in zich een steeds groter wordende honger gevoelt naar vrede en licht, naar welbehagen, is het product hiervan.

Nog klinkt het "Ere zij God" niet vanuit de mensheid, als uit het koor der engelen, ten hemel op. Nog wordt het lied van vreugde niet gezongen door de ingewijden der aarde. Er is nog geen tijd om te jubelen. Zeker, het Kind is geboren. De nieuwe wereld heeft zijn eerste schreden op het pad van de tijd gezet. Zo dadelijk openbaart zij haar streven: Een mogelijkheid op grote en nieuwe strijd, op grote ellende. Maar ook een mogelijkheid op nieuwe vrijheid, op nieuwe beweging. Ja. Zo dadelijk zal het kind zijn eerste schreden zetten. Maar zelfs daar houdt de gelijkenis niet op, want het oude, het regerende heeft op vaak wrede manier zijn eigen weg gezocht.

"Is het waar" zo sprak Herodes tot zijn wichelaars, "dat rond deze tijd in dit land de Messias geboren wordt, de nieuwe koning der Joden?" Zijn geleerden hebben de oude boeken nagezocht, de sterren nagegaan in hun baan en gesproken: "Te Bethlehem, in dit jaar, is de Messias geboren. Er dreigt omwenteling. Er dreigt een revolutie, o Heer." Herodes overweegt: "Er is dus iemand geboren die wel eens de koning der Joden zou kunnen worden." Zijn geslacht wordt bedreigd. "Wij zullen Hem doden. Neemt uw soldaten, gaat naar Bethlehem en dood mij alle pasgeborenen." Wreed, die kindermoord. Maar ook Herodes is in ruime mate in het drama van deze moderne tijden vertegenwoordigd.

"Wat! Een nieuwe gedachte? Wat! Is er iemand die meent dat hij het buiten mij kan stellen? Wat! Is er iemand, of iets dat mijn invloed, mijn macht zou kunnen aantasten?"

"Vakbonden, staakt. Mannen, begin de terreur. Mannen, begin de oorlogsophitsing. Kom, snel. Liever ondergang van het land, de dood van de mensen, de vernietiging van de wereld, dan mijn macht te verliezen. "Herodes in een modern gewaad. Herodes, gekleed met een Eden-hoed en een kostuum uit Savile Row, Herodes, die kinderen kust en golf speelt, maar voor het behoud van zijn macht duizenden levens op het spel zal zetten zonder zelfs even te aarzelen.

Een Herodes, die langzaam aan niet meer één enkele vorst, één werkelijke persoon is, maar eerder een nv. is geworden, of een macht die zich trots noemt: Dé Partij. Het is een Herodes, wiens paleis misschien tegenwoordig Kremlin heet, of "De Gesloten stad" of, wie weet, misschien Washington of Londen.

Laten wij ons vooral niet vergissen door te denken, dat dit eerste gloren van het nieuwe Licht, deze hergeboorte van de wereld, vooral een vreugdig gebeuren zal zijn. Want het evangelie vertelt ons, dat Maria en Jozef, gewaarschuwd door de Wijzen uit het Oosten, besloten met het Kind te vluchten. Zij namen hun schamel bezit, tuigden de ezel op en vertrokken naar Egypte. Egypte. Wat was het Egypte van die dagen eigenlijk? Zeker was het niet meer het land vol macht, pracht en glorie, dat eens een andere Jozef als onderkoning zag regeren. Het bleef echter het land, waarin een groot erfdeel der mystiek gelegen was. Want machtig is Egyptes geest geweest en machtig waren de goden van Egypte. Zij hebben hun stempel geplaatst op het gehele gebied van de toen bekende beschaafde wereld. Daarheen dus vlucht de heilige familie. Niet zonder redenen! Dit kind moet leren, moet de oude geheimen doorgronden. Er is een nieuwe wereld geboren, een nieuwe tijd kondigt zich aan. Maar ook nu zal er allereerst gevlucht moeten worden voor de werkelijkheid. Neem mij mijn uitlatingen niet kwalijk. Maar de middelen van de wetenschap, de middelen van logica en nieuwe begrippen, ja, zelfs de noodzaak tot een nieuw geestelijk streven zijn grotendeels in de handen van de oudere wereld gekomen.

De wereld van Herodes. Zoals de wijsheid van de wichelaars, die wel degelijk grote geleerden waren in die dagen, Herodes eerder bracht tot strijd en moord, dan tot een begrip van nieuwe mogelijkheden en een aanvaarden van de verlossing.

Toch blijkt ons, dat volgens oorzaak en gevolg, al deze dingen noodzakelijk waren: zonder dit alles zou er geen Jezus van Nazareth geweest zijn. Zonder dit al zou de wereld Hem niet gekend hebben. Buiten het weten, de rede, de wetenschap, om nog staande buiten de menselijke middelen tot weten, moet de wereld het nieuwe besef vinden, de nieuwe geestelijke kracht vooral, waarin de mens - geborgen binnen het innerlijke weten - kan groeien. Tot hij eens misschien evenals Jezus eens, zal staan in de tempel. Zoals de twaalfjarige Jezus in de tempel de wijzen versloeg met hun eigen woorden en werken door hen, gebaarde en statige mannen als zij waren, na hun uitleg te zeggen: "Is dit waarheid? Waar is dan de God onzer vaders?", zo zal ook die mens spreken. Jezus, die, toen zij lachten om zijn kinderlijke vraag, kon komen met de bewijzen van een magisch weten, waardoor zij woordeloos en verbluft achterbleven. Eens zal de mens van de nieuwe wereld, de herboren mens evenzo tegenover de vertegenwoordigers van de oude wereld kunnen staan. Maar zelfs dan is de bewustwording nog niet voltooid: de nieuwe wereld zal dan moeten leren te werken te midden van de oude wereld. Iets, wat nu nog niet kan. Zij zal moeten leren, langzaam maar zeker zichzelf te maken tot drager van een veel grotere kracht, zoals ook Jezus na veel zoeken en strijd uiteindelijk de taak zijns Vaders aanvaardde en naar de Jordaan ging om zich door zijn neef Johannes te laten dopen.

Wanneer wij dit als parallel willen beschouwen, wanneer wij van hieruit willen zoeken naar nieuwe mogelijkheden, naar een nieuwe tijd, dan kloppen onze harten van verwachting. Want zeg mij, vrienden, is u deze wereld niet soms als het oude Jodenland, dat sidderend en bevend, maar toch ook niet zonder verwachting, zich boog onder de knoet van de Romeinse procurators, die snel rijk moesten worden, de zinneloze bruutheid van soldaten, die geleerd hadden om eenvoudige mensen te zien als een soort vee, dat je kunt drijven? Hebt u ook niet zo een stille hoop, dat u ineens wakker zult worden en dat het anders zal zijn? Wacht u misschien - in het diepst van uw hart - op het ogenblik, dat het einde van de wereld zal komen? Of wacht u op die dag, dat er ineens overal vredesgeluiden zullen klinken, dat voor het eerst in lange tijd de ministers van financiën zullen zeggen: "Wij hebben geen geld meer nodig" en dat voor het eerst in lange tijd niemand meer zal zeggen: "Ik moet meer winst hebben", maar hoogstens zal zeggen: "Ik wil meer geven, ik wil meer dienen". Droomt u nooit van die dingen? Zo droomde het oude Israël van de Messias, van de Verlosser. Maar toen Hij geboren werd, waren het slechts de vreemde wijzen en enkele herders, die Hem hebben aanschouwd. Vergeet dat niet.

De verwachtingen, uw dromen en uw verlangen zijn dichter bij hun verwerkelijking dan u durft hopen. Maar het is slechts voor de enkeling, voor de ingewijde a.h.w., of voor hen die in de eenvoud van hun geloof het redelijk denken volledig hebben gestaakt om iets aan te voelen van deze gewijde kracht, die over de wereld gaat. Het is geen tijd meer voor het sentimentele Kerstmisfeest. De dennenbomen mogen er staan. Koning Den, gedoemd tot de vuurdood, opdat het Licht herboren moge worden. De Kerststallen mogen er staan, met al hun geïmpliceerde eenvoud, hun roerend, haast melodramatisch godsdienstig spreken. Het is geen tijd meer voor een zachte Kerst. Geen tijd meer voor sneeuwvlokjesromantiek en beierende klokken zonder meer.

Wanneer de Kerstklokken nu de wereld rond gaan dan roepen zij niet: "Vrede op aarde". Dan roepen zij: "Mens, de vrede is herboren, aanvaard haar, en verwerp ze niet tot uw eigen onheil." Wanneer nu de kaarsen branden, dan zijn zij niet een schim van het Licht, dat zo dadelijk zomer gaat worden? Dan zijn zij de flakkerende waarschuwing: "Mens, kies, kies tussen het stralende Licht van een geestelijke zon of het verterend vuur dat u in de materie kunt hebben". Wanneer op het ogenblik de eeuwig groene den staat, stervend als een sieraad, dan vermaant hij: "Mens, bedenk wel, dat, wat gij eeuwig en onveranderlijk acht, sterft, elk ogenblik, want dit is de tijd van de vernieuwing. Dit is de tijd van de hergeboorte van mensheid en van wereld, van sferen en stof."

Het is niet zonder vreugde, dat wij vanuit de geest, ziende dit groots gebeuren, op deze Tweede Kerstdag tot u zeggen: "Broeders, zusters, verheugt u. Verheugt u uit ganser harte. Verheugt u, want er is een einde van uw zorgen nabij. Verheugt u. De krachten van Licht, de krachten van

de geest, de wil Gods zelf, wint de strijd van een demonisch duister dat uw aarde nog bedreigt. Verheugt u. Er komt een einde aan uw eenzaamheid. Er komt een einde aan dit stofgebonden zijn, waarin de geest haast niet meer spreken mag."

Want ik zeg u: "Niets zal uw aarde voorbij gaan, maar vernieuwd zullen u worden ogen en oren en gij zult zien en horen als nooit tevoren. Gij zult ervaren: krachten, die gij misschien tot nu toe slechts aarzelend hebt aanvaard als hypothese. Gij zult zien, dat in de doodsstrijd van deze oude wereld, de goddelijke wonderen zich hernieuwd openbaren. Gij allen. Want dit is geen zaak meer van tientallen jaren. De vernieuwing begint nu. Het eerste begin is er en het gaat verder en verder. Een olie blijft zich misschien als een dunne film zich uitspreiden over de stormachtige zee van het oude, maar zo dadelijk zijnde de nieuwe wereld."

En daarom, daarom vooral, vind ik voor Kerstmis het juiste woord "Ere zij God in de hoge, een vrede op aarde en in de mensen van welbehagen. De vrede des harten, de vrede van het innerlijk weten van de openbaring zij u nabij".

Goedemorgen.

VERNIEUWING

Goedemorgen, vrienden.

Er is een kwestie van vernieuwing. Als je over die dingen gaat praten, dan wordt het altijd een beetje moeilijk. Omdat een ieder zijn eigen beeld heeft van vernieuwing, omdat ieder zijn eigen hoop heeft op de wijze waarop die vernieuwing zich zal openbaren, ieder zo een beetje zijn eigen mening en zijn eigen uitverkiezing. Het is niets bijzonders. Per slot van rekening, u hebt uw eigen dromen. Die hebben wij toch ook? Een mens droomt, een geest droomt. Maar in de droom gaat de werkelijkheid soms voorbij. Vandaar, dat ik op deze morgen dan hoofdzakelijk daar over wil spreken. Er zijn mensen geweest, die zwaar aan wonderen geloofden. Dat is een aardig verhaal om u op deze Kerstdag te vertellen.

Het is een tijd geleden gebeurd in Ephese, waar onder andere Paulus eens opschudding gemaakt heeft. In Ephese waren enkele orakels. Zo was daar een sprekend beeld. Er waren verschillende wonderdoeners die zieken konden genezen, die orakels lazen uit de lucht. Er was zelfs iemand die je lichtende slangen kon laten zien en die de bliksem op een menigte kon laten neerslaan. Dat zijn dus officieel wel wonderen. Natuurlijk, de yogi denkt er anders over en weet er meer van. Maar daar zeiden zij: "Ons is de wereld der wonderen". Het gebeurt vaak. Hoe vaak klopt u niet op uw borst en zegt: "We, Americans.....". Op deze manier klopten die mensen dan zich op de borst en zeiden: "Die magie van ons is in orde.....".

Er kwam toen een klein jongetje. Een heel eenvoudig jongetje, dat geraakt was door het Goddelijk Licht, een soort herboren ingewijde. Dat kind nam een zaadje van een bloem, zette dat zaadje in het zand en er kwam een bloem van. Dan zou je denken, dat in een wereld die eigenlijk zo op wonderen gebaseerd was, iedereen zou gezegd hebben: "oh, wat mooi, oh, wat goed. Hier is een wonder gebeurd". Dat dacht u net. Zij hadden daar ook zoiets als een agent, maar daar heette die stadswacht. Er kwam er een in zijn toga. "Neem dat ding weg. Smerig. Weg. Kom, niet hier midden op de weg zitten." Dat was de enige reactie in dat plaatsje op het wonder. Toch is dat kind later een heel bekende magiër en wonderdoener geworden. Hij werd een directe volgeling van Apollonius en heeft dan ook het grootste gedeelte van zijn leven in de buurt van Rome en Ostia gewoond.

Dat wonder werd eenvoudig opzij gegooid. Weet u waarom? Omdat zij gewend waren aan show, aan spektakel. U moet maar eens opletten. Mijn voorganger heeft erg indrukwekkend gesproken met de cadans, met de toon, met de hardheid, die noodzakelijk is. Dat kan ik ook. Geloof mij. Maar mijn boodschap is een beetje anders dan de zijne. Daarom spreek ik zo als mensen onder elkaar, als vrienden mag ik wel zeggen. Dan zeggen zij dadelijk: "Die tweede spreker viel eigenlijk een beetje uit de toon". Ja, dat is zo. Waarom? Om de reden dat zij niet begrijpen

waarover het gaat. Dan kijken zij naar wat ik - met alle respect voor de andere sprekers - in zekere zin een show wil noemen, het scheppen van indruk. Een goochelaar, die een indrukwekkend wondertje doet met vingervlugheid zal vaak heel wat meer respect vinden in de wereld, dan iemand die een werkelijk mirakel doet, maar niet weet hoe hij het moet presenteren.

Nu wil ik helemaal niet zeggen, dat ik een mirakelwerker ben, of een goochelaar.

Maar ik heb op mijn beurt iets te zeggen, namelijk dit: u weet waarschijnlijk niet, hoe velen van ons op uw wereld op het ogenblik werkzaam zijn. Als u het zou zien, zou u schrikken. Er zijn meer helpende geesten dan ambtenaren in Nederland. Dat wil heel wat zeggen.....

U zult waarschijnlijk ook denken. "Nu ja, in onze wereld zit eigenlijk weinig leiding in. Het gaat allemaal zo onregelmatig. Waarom moet dit en waarom gaat dat?" Wat u niet beseft, is dit. Dat, terwijl u uw vrije wil mag behouden, u zelf mag kiezen wat u wilt doen, maar dat op het ogenblik in deze wereld een stroming is ingezet van Lichtende krachten in deze wereld, waar de gebeurtenissen door geleid worden.

Het gaat ons helemaal niet om de ontroering die wij u brengen, het gaat ons er niet om u allemaal plotseling op de knieën te krijgen in kerken, alsof u zou willen bidden..... Wat hebben wij aan uw gebed, wij hebben uw daden nodig. Het gaat ons er helemaal niet om u in te wijden in de kosmische geheimen, want daar moet u zelf naar toe groeien. Het gaat er ons alleen om, om juist nu, in een kritieke tijd, werkende met een ieder die goed werken wil, mee onder de mensen, zo de wereld te redden voor zichzelf, maar ook gelijktijdig te helpen die nieuwe, deze vernieuwende kracht te aanvaarden.

Dan zeg je: alles goed en wel, maar wat wordt het dan voor een tijd?

In de eerste plaats is het een tijd, waarin langzaam maar zeker de binnenkant van de mensen meer gaat tellen dan de buitenkant. Voor sommigen ongetwijfeld een erg vreugdige mededeling. Verder is het een tijd, waarin je geestelijke krachten zich meer gaan ontplooiën, zodat de mens zal leren meer te doen door middel van gedachten, door middel van het geestelijk willen, dan door een direct willen ingrijpen op de wereld. Denk niet, dat het een tijd wordt van pastorale schoonheid. Dat ligt nog heel ver, heel ver van u af, dat zult u niet meer meemaken. In de mensen zal de honger komen naar eenheid, eenheid met de wereld, eenheid met elkaar in één begrip. Dat kun je in de grote steden niet vinden. De grote steden zullen gaan verbrokkelen. Een vlucht naar het land zal op de duur weer merkbaar worden. Dat duurt nog even, dat maakt u niet mee.

Wat u wel mee zult maken, is dit. Dat alle mensen, die van goede wil zijn, onwillekeurig een contact gaan zoeken met hun medemensen. U zult ontdekken dat vreemdelingen op den duur wat beleefder worden, wat op zichzelf al een hele vooruitgang is. U zult bemerken, dat men op den duur wat meer interesse heeft voor uw zorgen. Dat, terwijl men zich enerzijds terugtrekt van al té organiseerde weldadigheden, toch iedereen meer bereid zal blijken om te offeren.

Dit zijn de uiterlijke verschijnselen. Sommigen onder u zullen er nog andere van ontdekken. U zult ontdekken, dat de gemeenschappelijke droom van de mensheid voortleeft als een soort beeld, dat je ziet, wanneer je je ogen sluit. Je kunt vredesengelen maken, vredesduiven. Als je dan Picasso heet, wordt het overal verworpen, behalve op de Expositie. Je kunt natuurlijk spreken over de wereldvrede, die je wilt handhaven. Iedereen zal dan zeggen: "Wat schuilt daar weer achter?" Maar als je werkelijk vrede beleeft, wat dan? En er is vrede. Het is zelfs zó sterk, dat, wanneer u wilt, indien u eerlijk wilt, die vrede vandaag aan de dag al bereikbaar is.

Mijn voorganger heeft niet voor niets gezegd: de nieuwe tijd is geboren..... Dat hebben wij het vorig jaar nog niet durven vertellen. Toen was het nog niet zover. Wij hebben durven hopen dat het zou gebeuren. Maar nu kunnen wij het met zekerheid vertellen. De nieuwe wereld is geboren en de vrede, waar u zo naar verlangt, kunt u op dit ogenblik vinden. Zeg nu niet, dat het hier gaat om suggestie uit te oefenen. Ik probeer juist alles in mijn betoog, wat té suggestief is, te vermijden. Die vrede is er en die kunt u vinden. Wanneer u nu eens denkt aan deze Kerststemming en Kerst sfeer - dan bedoel ik daarmee niet de Kerstkrans en de Kerstkalkoen en de maagpijn naderhand - maar die vroomheid, die je soms hebt..... er zingt een kinderkoortje "Stille Nacht, Heilige Nacht" en je hebt ineens tranen in je ogen..... je denkt ineens aan zoveel

tegelijk, dan word je eventjes stil van binnen. Dan moet je werkelijk even diep adem halen. Dat is nu die Kerstsfeer, die ik bedoel. Die Kerstsfeer kun je continu maken.

Het is de mens nog niet gegeven om een eenvoudig gegeven als: "God, ik wil opgaan in U", om dan ineens te exploderen in een Lichtende sfeer en daar zijn kracht op te nemen, dat gaat niet. Wat dat betreft is de mens nog meer een treurwilg - of als hij erg goed is misschien een goudenregen - dan een sequoia, die hoog de hemel ingaat. U kunt wel die Lichtende Kracht ervaren. Niet als een Licht, als een weten, een verstillig, of als een drijven in kracht, maar eerder iets zoals een soort weldoende douche, een soort warmte, die even over je neerdaalt. Iets, wat jou de kracht geeft om alle idiote gezeur van die buurman en dat gekanker van die directeur en dat gezeur van die bode enz., allemaal eenvoudig over het hoofd te zien.

Niet, dat u zich zult isoleren van de mensheid, helemaal niet. Maar die vrede op aarde bestaat in de bijzondere instelling van je eigen wezen. Een instelling, waarbij je bewust en onbewust, je eenheid met God gaat realiseren door niet - zoals de wereld - tot God te roepen, maar door God te ervaren en te ondergaan, zoals Hij leeft in je hart en in je wezen. Deze nieuwe vrede is niet uiterlijk. Zij zal niet tot uitdrukking komen in die wereld buiten u, maar zij leeft reeds in alle dingen.

Wanneer zo dadelijk de vorst aan het nieuwe jaar gaat knagen, de lucht is stil - u zult een paar heel mooie stille dagen hebben met vorst - dan moet u eens naar die hemel kijken. Rustig, blauw, en toch een beetje zinderend. Of dat zij beweegt en trilt, zelfs in haar koude strakheid. Dan zult u zichzelf kunnen voelen, wanneer u luistert naar God. Luistert om de eenvoudige reden dat er teveel te zeggen is, om het uit te spreken. Op dit ogenblik kun je niet zeggen: "God, geef mij nu dit of dat. Ik heb dit en dat nodig, geef mij het". Er is teveel wat je zou willen. Je bent overspoeld door je wensen. Dat is een deel van je onvrede. Maar de nieuwe vrede is juist de vervulling van het wezen. Niet in zijn uiterlijkheden, maar in zijn innerlijke kracht. Een innerlijke kracht, waardoor je de nieuwe wijze van leven vindt, die je vrede geeft met wat is, die je de mogelijkheden doet putten uit wat er op dit ogenblik bestaat.

Het is een heel gewichtige kwestie, vrienden. Gewichtiger zelfs dan ik mijzelf toe durf geven. Omdat ik haast huiver voor het geheim, dat deze wereld op het ogenblik geopenbaard zal worden en het zegel, dat gebroken zal worden. Hier voor de mensheid wordt op het ogenblik de mogelijkheid geopend om een stap verder te gaan, om verder te komen dan dat eenvoudige mens-zijn, om a.h.w. de laatste maal deze wereld betredend hebbende, op te gaan naar een nieuwe geestelijke sfeer, naar een nieuw leven en een nieuw werken.

Het is niet alleen maar een kwestie van een preekje. Het is de kwestie van uw eigen leven en eigen toekomst. Het is de zaak als het ware, van uw innerlijk Kerstgebeuren, waarvoor het Licht is. De krachten van de geest, beschouw die dan een klein beetje als de comparserie die er omheen staat, om dat gebeuren, waarin het Goddelijk Licht met zijn openbaring als een Kerstster valt op u, op uw wezen, op uw ziel en op uw geest, aanduidend, dat ook hier de Christusgeest geboren kan worden, dat ook voor u hier, vrienden, de kosmische liefde openstaat als een ervaring i.p.v. alleen maar een doel.

Het is eigenlijk verbluffend, dat er zo velen zijn op de wereld aan wie deze nieuwe geest a.h.w. wordt aangeboden, wordt geschonken, die het alleen maar hoeven te accepteren. Het is verwonderlijk, dat er zo weinig in de wereld verandert, terwijl dat gebeurt. Het is nog veel verwonderlijker, dat de meeste mensen eraan voorbij gaan. Laat mij u dit zeggen, dan ga ik voor een waardiger spreker onmiddellijk plaats maken. In deze tijd kunt u meer vinden van Licht en van God dan ooit tevoren, wanneer u leeft om naar God te luisteren; wanneer u leeft om daarin óp te gaan. Wanneer u dat maar volbrengt, dan hebt u het belangrijkste gedaan. Belangrijker dan anti-vivisectie, dierenbescherming, of wat dan ook. Belangrijker dan geloof zelfs. Innerlijke kracht, die u als exponenten van de hernieuwde tijd zal maken tot de Lichtende geesten, die voorgaan de weg naar algehele ontwikkeling, naar een duizendjarig vrederijk, wat de aarde thans begint te naderen. Ik hoop, dat u niet zult zeggen, dat ik een zeurpiet ben. Maar dat u het in uw hart zult meenemen. Dat u eraan zult denken, dat u zeggen zult: "Als er iets van die belofte waar is, dan wil ik proberen er naar te luisteren. Ik zal het proberen, zo goed als ik kan." Dan zult u vanzelf bemerken, dat, wanneer u volhoudt, dat, wanneer u dit doet, zoals ik

gezegd heb, dit het meer dan waard is, want voor dat wonder kan ik geen woorden vinden. Daarom houd ik verder mijn mond maar.

Goedemorgen.

SLOTGEDICHT

Goedemorgen, vrienden.

Ja, nu mag ik dan toch nog zeggen, echt ouderwets: Jezus is geboren. Halleluja.

Al mag er nu een nieuwe wereld zijn en al is het misschien allemaal bijna voorbij, voor mij heeft Kerstmis altijd veel betekend en voor u - denk ik - toch eigenlijk ook wel. Daarom zou ik dan graag, niet als dichter, of als Schoon Woord, maar zo als een einde van ons samenzijn, één in genegenheid, in God a.h.w., zou ik een paar rijmpjes willen zeggen, heel eenvoudig.

Er lag een Kindje in het stro
en Gods liefdekracht werd een Licht,
dat stralend soms
door duistere aarde lacht.

Er was een licht op aard' gekomen,
en heel de wereld
zweeg plots stil,
om voor een korte wijl
te dromen van Gods grote,
machtige liefdekracht
te ondergaan: Zijn wil.

En wanneer wij dromen van Kerstmis
en wanneer wij dromen van sterren,
en wanneer wij dromen van al,
wat gebeurt,
wanneer wij hopen, dat de tijd zal komen,
dat hart en wezen
niet meer zijn verscheurd
door het leed,
ach, dan vraag je je af,
op zo'n Kerstedag:
is er niets, nu niets, wat ik vergeet?
Want is er niet dat Kindeken,
herboren in mijn hart?
Is er in mij niet de Lichte Kracht,
waardoor ik alle boosheid tart,
en door het duister heen kan gaan?
En God, leer mij Uwe kracht aanvaarden
en te verwerpen eigen waan.

Ja, dat heb ik vroeger ook graag gedaan. Maar ach, lieve vrienden, wanneer ik moet zeggen, hoe het mij te moede is, dan heb ik net het idee, dat ik toch geen stem heb. Dan kan ik dat alleen doen op mijn manier, met bidden, met te zeggen: wij horen toch allemaal bij elkaar. Laat ons die kracht en die liefde aanvaarden, die ons gegeven wordt. Laat ons even alle zorgen opzij zetten en alleen maar denken aan de onmetelijke liefde van een Schepper, Die toestaat, dat een Jezus op aarde wordt geboren, dat ingewijden de mensen voorgaan en brengen tot hun wereld en vrijheid, de verlossing, waarin zij één zijn met God. Ja, dan mag ik misschien aan het einde van deze bijeenkomst het heel kort zeggen, als een gebod, want dat is mijn leven lang mijn taal geweest. Daarom versta ik die nu nog het best:

Almachtige God van Liefde, in deze dagen herdenkt de wereld, dat Jezus Christus geboren werd.

Vader, wij weten hoe groot Uw liefde en kracht is. Geef ons het vertrouwen in Uw wezen, waardoor wij de wegen kunnen aanvaarden, die Gij ons voorschrijft, de taak kunnen volbrengen, die Gij ons op de schouders legt.

God, leer ons vreugdig vervullen Uw wil en Uw waarheid, opdat wij mogen vinden ons thuis, dat ligt bij U. Amen.

Als wij dat thuis vinden, vrienden, dan hebben wij niets anders meer nodig. Daarom zeg ik nu tot u, ga zo dadelijk maar rustig naar huis en maak er een prettige dag van. Geniet, wat de wereld je geeft, in de wetenschap, dat God altijd met je is. En denk erom, geen ondeugendheden, want wij houden ook van u. Wij gaan ook mee. Wij zouden ons niet graag voor u schamen. Dat gebeurt wel eens.

Maar wij zullen er niet over praten. Want uw leven is het uwe, maar wij zouden dankbaar zijn als wij door een harmonie met uw bestaan, iets meer mochten zijn: Kracht en Licht in uw leven, opdat u Gods grote Licht kunt aanvaarden en ondergaan.

Nu wensen wij u - de anderen zijn er ook nog - een verder gezegend Kerstfeest en een nieuwe jaar, dat metterdaad alle voornemens zal overtreffen en u zal brengen: het innerlijke Licht, dat alle leven tot vreugde maakt.

En nu een goedendag allemaal.